

MUSTAFA ÇAĞATAY ULUÇAY BİBLİYOGRAFYASI DENEMESİ

Bayram Eyüp Ertürk

M. Çağatay Uluçay, 1908 ile 1970 yılları arasında yaşamış, cumhuriyet devri erken dönem Türk tarihçiliğinin - akademik ortamlar dışından- en önemli isimlerinden, öğretmen-bilim adamı bir tarihçidir. İkinci Meşrutiyet'in ilan edildiği yılda Çankırı-Çerkeş'te, Arif Ağa ile Hatice Hanım'ın ikinci çocuğu olarak dünyaya gelen, Kadıkıranlılardan Mustafa (Çağatay Uluçay), ilk ve orta öğrenimini Çerkeş'te tamamlar. Daha sonra, ailesinden tahsilini devam ettiren tek kişi olarak, sevdiği ve dönemin en gözde mesleklerinden öğretmenlikte ve en çok ilgi duyduğu branş olan tarihte kendisini geliştirmek üzere sırasıyla İzmir Erkek Muallim Mektebi'ne (1925-1929) ve Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü'ne (1929-1933) gider. Adı geçen okulları başarıyla bitiren Uluçay, 1933-34 eğitim -öğretim yılında Burdur Ortaokulu tarih öğretmenliğine atanarak meslek hayatına başlar¹. Burada, Türkçe öğretmeni Sabri Bey'le birlikte çıkardığı Gül Mecmuası'nda kaleme aldığı makaleleriyle yazın hayatına girer². 1935-1936 eğitim-öğretim yılında Manisa'ya tayin edilen Uluçay, Manisa Ortaokulu'nda (1945 yılında dönüşüm ile Manisa Lisesi'nde) 12 yıla yakın çalışır. Burası onun eğitsel ve bilimsel yaşamında, Anadolu ve civarının 400 yılı aşkın bir tarihiyle ilişkili birinci elden çok önemli bilgiler içeren, Bursa'dan sonra Anadolu'daki en zengin kolleksiyon durumundaki 433 defterlik Manisa Şer'i Mahkeme Sicillerini tek başına düzenleyip bilim dünyasına kazandırması ile çok mühim bir yer işgal etmiştir.

Uluçay, dönemin en önemli kültür kurumlarından olan Halkevleri ile Burdur'da başlayan tanışıklığını Manisa'da daha bir güçlendirerek sürdürmüştür. Öylesine ki sürükleyicileri arasında yer almıştır. Uluçay'ın uzun yıllar başkanlığını yaptığı "Dil, Tarih ve Edebiyat" (Daha sonra "Müze ve Tarih") şubesi eser yayıncılığı bakımından Manisa Halkevi'nin en aktif şubesi olmuştur³. Uluçay ayrıca Manisa Halkevi'nin uzun süreli yayın organı olan *Gediz* 'de de bir süre yayın koordinatörlüğü yapmış, bundan başka okul dergileri *Genç Kızılaycılar* ve *Bizim Lise*'de, ayrıca *Bozkurt Mecmuası*'nda emek vermiş, bir çok yazılar yayınlamıştır. Cumhuriyet dönemi Manisa'sının, *8 Eylül*, *Gediz Postası* gibi ilk günlük gazetelerinde de özellikle Manisa'ya ve Türk Devrimi'ne ilişkin pek çok makaleler kaleme alan Uluçay, 1947'de Milli Eğitim Bakanlığı'nca, bir bakıma terfien Balıkesir Necati Bey Eğitim

Enstitüsü'ne tayin edilir. Burada bir yıldan az kalır ve yine Bakanlıkça aynı yıl içerisinde, özellikle Manisa'da göstermiş olduğu eğitsel ve bilimsel başarıları takdir anlamında sağlanan burs ile "bilgi ve görgüsünü arttırmak" üzere İngiltere'ye gönderilir. Gerek British Museum Kütüphanesi'nin Oriental Departman'ında, Record Office'de ve Royal Asiatic Society'deki çalışmaları, araştırmaları, gerekse Paul Wittek ve Bernard Lewis ile olan ilişkileri ile kendisini önemli ölçüde geliştiren Uluçay, 1949'da yurda döner. Aynı yıl o güne dek " yerel ve sosyo-ekonomik tarihçilik" ile "tarih eğitim yöntemleri" olan temel ilgi alanlarına bir diğer bakir ve ilginç olanını daha ekleyeceği Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi'nde-en son 1930'lu yıllarda L. Fekete tarafından yapılmış bulunan- belge düzenleme işi ile görevlendirilir. Bu yeni alan ise " Harem" dir.Uluçay 1951 yılına kadar süren buradaki çalışmaları ile H ile Z harfleri arasındaki yüzlerce belgeyi kataloglama işlerini, 5 defterde toplayarak yapar. Ancak kısa sürede yapılmasının istenildiğini ve bu yüzden de hatalar bulunabileceğini belirterek basılmasının ertelenip yeniden gözden geçirilmesini ister⁴. Bunun üzerine günümüze dek basılmadan kalan bu defterler, yine de Müze kütüphanesinde araştırma yapanlara önemli ölçüde yardımcı olduğundan, idarece ele alınarak 3 defter halinde toplanmışlardır. Aradan geçen zaman ve ondan sonra yapılan, hala da sürmekte olan düzenleme çalışmalarına rağmen, bazı bilimadamlarımızca Uluçay'ın defterlerinin basılmasının herşeye karşın yararlı olacağı belirtilmiştir⁵.

Uluçay 1951'de, İzmir'den hocası olup o yıllarda Milli Eğitim'de üst düzey kademede çalışmakta bulunan Reşat Tardu'nun ısrar ve teşvikleriyle İstanbul Çapa Eğitim Enstitüsü ve Yüksek Öğretmen Okulu'nda tarih öğretmeni olarak göreve başlar. Birbiri ardısıra ortaya koyduğu araştırma ve incelemelerini, Çapa Eğitim'deki öğretmenlik görevi ile birlikte 1970 Ağustos'una dek sürdürür. 4-8-1970 tarihinde, geçirdiği beyin kanaması sonucunda vefat ederken, arkasında tamamlayamadığı birçok araştırma ve ani ölümüyle şok olmuş geniş bir dost çevresi bırakır.

M.Çağatay Uluçay, özel ilgi alanı olan sosyo-ekonomik ve yerel tarihçilik, tarih eğitim ve öğretiminde çağdaş yöntemler ve bunların geliştirilmesi ile Osmanlı Haremi ve Hanedanı tarihi yanısıra Türk musikisi tarihinden biyografik incelemelere, ilk ve orta eğitim ile enstitülere ders kitapları ve popüler tarih çalışmalarından belge yayıncılığına kadar oldukça geniş bir yelpazede eserler vermiştir. Basılı ürünlerini 1933-70 arasında, yani 37 yıllık meslek hayatı boyunca ortaya koymuştur. Toplamda 10.000 sayfayı aşan kitap, makale, bildiri biçimlerinde, bilimsel ya da popüler nitelikte 300'den fazla inceleme ve araştırma eseri ile güncel konularla ilgili yazılara imzasını atmıştır.

Belirlenebildiğince bunlar, 206'sı basılmış 7'si basılmamış tek ya da dizi halinde kendi başına veya ortak kaleme alınmış kitap ve ansiklopedi türü çalışmalardır. 310 gibi oldukça yüksek bir yekünde karşımıza çıkan bu tablo bize Uluçay'ın nitelik bakımından olduğu kadar nicelik açısından da ne derece verimli bir araştırmacı olduğunu ortaya koymaktadır. Görüldüğü üzere, bu derece üretken bir insanın bütün eserlerini ismen bile olsa bir araya getirmek oldukça güç bir iştir. Ancak okuyuculara ve araştırmacılara yararlı olacağı kanaatinden hareketle, tesbit edilebildiği kadarıyla da olsa Uluçay'ın bibliyografyasını yayınlamaya karar verdik. Eserlerinin sınıflandırılmasında Mahmut H.Şakiroğlu'nun çizdiği temel taslağı⁶ kullandık. Kitaplarını basım yılına, makale, bildiri gibi çalışmalarını da basıldığı yayın organlarına ve yayınlanış tarih sırasına göre düzenledik. Uluçay'ın gazetelerde kaleme aldığı makalelerinden bir kısmına, ilgili gazetelerin İzmir, İstanbul ve Manisa Kütüphanelerinde düzenli koleksiyonları bulunmamasından ya da tasnif edilmemiş olmasından dolayı ulaşamadığımız için K.Ekrem Uykucu'nun bu konudaki dizinini⁷, erişebildiklerimizce bazı küçük düzeltmeler ve eklemelerle birlikte genelde aynı biçimde buraya aldık.

Herşeye rağmen şunu yeniden belirtmek isteriz ki, bizim görebildiklerimizin dışında Uluçay'ın yurt içi ve dışındaki başka yayın organlarında da, özellikle makale türünde çalışmaları bulunabilir. Hatta bizim edindiğimiz kimi bilgilere göre bulunmalıdır da. O yüzden, ileride giderebilmek ümidiyle, mütevazî çalışmamızda bulunabilecek eksikliklerimiz ve yanlışlıklarımızdan dolayı şimdiden özürlerimizi bildirmek durumundayız.

M.Çağatay Uluçay'ın eserleri, alan ve içeriklerine göre şöyle gruplandırılabilir:

A-Kitaplar

a) Bilimsel Eserler

- Grafik ve Resimlerle Türkiye Coğrafyası, (Muhteşem Giray ile birlikte), Manisa, 1936-1937 (Basısız).

- Manisa Tarihi (Manisa Tarihine Genel Bir Bakış), (İbrahim Gökçen ile birlikte), İstanbul, 1939, Resimli Ay Matbaası, 126 sayfa, 44 resim, 1 harita, 1 kroki. CHP Manisa Halkevi Yayını: 5

- Saruhan Oğulları ve Eserlerine Dair Vesikalar (773H/1220H)-I, İstanbul, 1940, Resimli Ay Matbaası, 217 sayfa. CHP Manisa Halkevi Yayını: 6

- Manisa'daki Saray-ı Amire ve Şehzadeler Türbesi (849H-1296H), İstanbul, 1941, Resimli Ay Matbaası, 78 sayfa, Metin dışı fotoğraflar. CHP Manisa Halkevi Yayını: 8

- XVII.Yüzyılda Manisa'da Ziraat, Ticaret ve Esnaf Teşkilatı, İstanbul, 1942, Resimli Ay mat., 229 s., 3 resim, 1 sayfa nota. CHP Halkevi Yayını:9

- Yunus'un Mezarı, Manisa, 1943, 19 s., CHP Manisa Halkevi Yayını:10

- XVII.Asır'da Saruhan'da Eşkiyalık ve Halk Hareketleri, İstanbul, 1944, 536 s., CHP Manisa Halkevi Yayını:XI

- Turist Gözü ile Manisa (İbrahim Gökçen, M.Rauf İnan, M.Azmi Önakin ile birlikte), İstanbul, 1945, Marifet mat., 48 s., Resim, tablo ve krokili, CHP Manisa Halkevi Yayını:XII

- Saruhan Oğulları ve Eserlerine Dair Vesikalar-II, İstanbul, 1946, Marifet mat., 136 s., CHP Manisa Halkevi Yayını:XVII

- Manisa Ünlüleri, Manisa, 1946, Manisa Lisesi Yay, 299 s.

- Osmanlı Sultanlarına Aşk Mektupları, İstanbul, 1950.

- 18. ve 19. Yüzyıllarda Saruhan'da Eşkiyalık ve Halk Hareketleri, İstanbul, 1955, Berksoy mat., 311 s.

- Harem'den Mektuplar-I, İstanbul, 1956, Vakit mat., 208 s.

- Yüksek Mühendis Okulu Tarihi (Yüksek Mühendis ve Yüksek Mimar Yetiştiren Müesseselerin Tarihi), (Enver Karatekin ile Birlikte), İstanbul, 1958, Berksoy mat., VIII+749+XXII s.

- Çevre İncelemeleri - Tarih Öğretimi, İstanbul, 1958, İstanbul Öğretmenler Derneği, Öğretmen Cep Kitapları, 232 s.

- Atçalı Kel Mehmet, İstanbul, 1968, As mat., 94 s.

- Harem-II, Ankara, 1971, (2.Baskı, Ankara, 1985; 3.Baskı, Ankara, 1992), Türk Tarih Kurumu yay., VII+165+XXIV s.

- Padişahların Kadınları ve Kızları, Ankara, 1980, (2.Baskı, Ankara, 1985; 3.Baskı, Ankara, 1992), Türk Tarih Kurumu yay., VII+220 s.

- Türkler Devri Manisa Şehri Kronolojisi 1313M.- 1913M., 1970, 337 s., (Basisız), (Uluçay'ın 6 cilt olarak hazırlamayı planladığı bu eseri, ölümü üzerine yarım kalmıştır. Ancak 1726'ya kadar getirebilmiştir.)

- Manisa Kadınları ve Kadılık Teşkilatı, (Basisız)

- Saruhan'ı İdare Eden Şehzadeler, Maiyetleri ve Devirlerinde Yapılan Eserlere Dair Bir Araştırma, (Basisız).

[Uluçay'ın basılmamış eserlerinden bu son ikisi, muhtemelen Manisa yıllarındayken hazırladığı ve başka çalışmalarındaki dipnotlardan öğrendiğimize göre 1950'li senelerde de basılması için Türk Tarih Kurumu'na verdiği, ancak bundan sonra kendilerinden

haber alınamamış olan orijinal çalışmalardır. Biz, konu hakkında bilgi için başvurduğumuz TTK'dan aldığımız 13.08.1992 tarihli olumsuz yanıtı rağmen, yaptığımız araştırmalar sırasında - biraz da şansın yardımıyla - Saruhan'ı İdare Eden Şehzadeler'e Yaşar Yücel'in Muhteşem Türk Kanuni ile 46 Yıl (TTK, Ankara, 1991) adlı kitabı ile yine adı geçen yazarın Ali Sevim'le birlikte hazırladığı Klasik Dönemin Üç Hükümdarı, Fatih, Yavuz, Kanuni (TTK, Ankara, 1991) isimli yapıtının bibliyografya bölümünde, basısız eser olarak rastladık (TTK eski başkanlarından Y.Yücel'den aldığımız bilgilere göre; Uluçay, bu çalışmalarını, basılması için zamanında hocası İ.Hakkı Uzunçarşılı'ya iletmiş , ancak ondan da Adnan Erzi'ye intikal etmiştir. Erzi'nin ölümünden sonra ise mirasının bölüştürüldüğü kızlarının elinde bulunması kuvvetle muhtemeldir.)

Bunlardan başka Uluçay'ın, 1953 yılında Türkiyat Mecmuası'nda basılan "Manisa Şer'iyye Sicillerine Dair Bir Araştırma" adlı makalesinde belirttiği üzere "Karaosmanoğulları Tarihi ve Şeceresi" diye bir eser daha hazırlamakta olduğunu öğreniyoruz. Fakat biz bu eserin izine rastlayamadık.]

b) Popüler ve Genel Kültür Eserleri

- İlk Milletler, Hikayelerle Tarih Serisi-I, Özyürek yay., İstanbul, 1955(2.Baskı, İstanbul, 1956; 3.Baskı, İstanbul, 1976), 32 s.

- Yunanlılar, " " " -II, " " "
- Romalılar, " " " -III, " " "
- Türk Destanları, " " " -IV, İstanbul,1955
(2.Baskı İstanbul 1956, 3. Baskı İstanbul1976) 32 s.Özyürek yay.

- Orta Çağlar, " " " V, " " "
- Haçlı Seferleri, " " " VI, " " "
- Türklerin ve Moğolların Ünlü Hükümdarları " " " VII, " " "
- Milletimizin Şan ve Şeref Yılları " " " VIII, " " "
- Tarihimize Destan Yazarlar " " IX, " " "
- İnkılap ve İhtilalciler " " X, " " "
- Keşifler ve Seyahatlar " " XI, " " "
- Yeni Buluşlar " " XII, " " "

- İskender, Meşhur Hükümdarlar Serisi - I, İstanbul,1956,(2.Baskı İstanbul,1959) 32 s. Özyürek yay.)

ULUÇAY BİBLİYOGRAFYASI

390

- <u>Anibal</u>	"	"	"	"	"	"	"	"	"
- <u>Sezar</u>	"	"	"	"	"	"	"	"	"
- <u>Atilla</u>	"	"	"	"	"	"	"	"	"
- <u>Alp Arslan</u>	"	"	"	"	"	"	"	"	"
- <u>Cengiz Han</u>	"	"	"	"	"	"	"	"	"

- <u>Kılıç Arslan</u>	"	"	"	VII	"	"	"	"	"
- <u>Timur</u>	"	"	"	VIII	"	"	"	"	"
- <u>Vasington</u>	"	"	"	IX	"	"	"	"	"
- <u>Napolyon</u>	"	"	"	X	"	"	"	"	"

- Osman Gazi, Ünlü Padişahlar Serisi -I, İstanbul 1956
(2.Baskı İstanbul 1959) 32 s. Özyürek yay.

- <u>Orhan Gazi</u>	"	"	"	II	"	"	"	"	"
- <u>Murat Hüdavendigâr</u>	"	"	"	III	"	"	"	"	"
- <u>Yıldırım</u>	"	"	"	IV	"	"	"	"	"
- <u>II Murat</u>	"	"	"	V	"	"	"	"	"
- <u>Fatih</u>	"	"	"	VI	"	"	"	"	"
- <u>Yavuz</u>	"	"	"	VII	"	"	"	"	"
- <u>Kanuni</u>	"	"	"	VIII	"	"	"	"	"
- <u>II.Mahmut</u>	"	"	"	IX	"	"	"	"	"
- <u>Abdülmecit</u>	"	"	"	X	"	"	"	"	"

- Süleyman Paşa Kahramanlar Serisi- I, İstanbul 1957
(2. Baskı İstanbul 1959) 24 Sayı Özyürek Yayınları

- <u>Ulubatlı Hasan</u>	"	"	"	II	"	"	"	"	"
- <u>Gedik Hasan Paşa</u>	"	"	"	III	"	"	"	"	"
- <u>Barbaros</u>	"	"	"	IV	"	"	"	"	"
- <u>Turgut Reis</u>	"	"	"	V	"	"	"	"	"
- <u>Genç Osman</u>	"	"	"	VII	"	"	"	"	"
- <u>Alemdar Mustafa Paşa</u>	"	"	"	VIII	"	"	"	"	"
- <u>Ahmet Muhtar Paşa</u>	"	"	"	IX	"	"	"	"	"
- <u>Gazi Osman Paşa</u>	"	"	"	X	"	"	"	"	"

- Marko Polo , Seyyahlar ve Kaşifler S.-I. İstanbul 1957 24 s. Özyürek Yayınları

- <u>Kristof Kolomb</u>	"	"	"	II	"	"	"	"	"
- <u>Vasko dö Gama</u>	"	"	"	III	"	"	"	"	"
- <u>Macellan</u>	"	"	"	IV	"	"	"	"	"

- Evliya Çelebi " " " V " " "
- Kaptan Kuk " " " VI " " "
- Livingston Seyyahlar ve Kaşifler S. VII İstanbul 1957 24 s.
- Özyürek Yayınları
- Peri " " " VIII " " "
- Amundsen " " " IX " " "
- Amiral Börd " " " X " " "
- Arşimet Mucitler Serisi-I, İstanbul 1958 24 s. Özyürek Yayınları
- Galile " " " II " " "
- Niyuton " " " III " " "
- Ceymis Vat " " " IV " " "
- Faraday " " " V " " "
- Pastör " " " VI " " "
- Lister " " " VII " " "
- Edison " " " VIII " " "
- Rayt Kardeşler " " " IX " " "
- Markoni " " " X " " "

(Uluçay'ın 6 Seride kaleme aldığı bu 62 popüler eser, aynı zamanda ilk ve orta dereceli okullara hitaben de kaleme alınmıştır.)

- Osmanlı Saraylarında Harem Hayatının İcyüzü, İstanbul 1959, 157 s. İnkılâp Kitabevi

- Taht Uğrunda Başveren Sultanlar, İstanbul 1961. 168 s. İnkılâp Kitabevi

- İstanbul, İstanbul (3. Baskı) 1962. 61 s. Özyürek Yayınevi

c) Okullar İçin Yayınlar :

- Tarih, Lise-IV. (Niyazi Akşit ile birlikte), İstanbul 1952, Remzi Kitabevi.

- Tarih, İlkokul-IV. (Himmet Akın ile birlikte), İstanbul 1954, Remzi Kitabevi, (2. Baskı 1957, 3. Baskı 1959, 4. Baskı 1963. Testli ve Atlashlı Tarih-IV adı ile 1966 ve 1969'da (İnkılâp ve Aka K.) gözden geçirilmiş son baskılar).

- Tarih, İlkokul-V. (Himmet Akın ile birlikte), İstanbul 1954, Remzi Kitabevi, (2. Baskı 1957, 3. Baskı 1959, 4. Baskı 1963. Testli

ve Atlaslı Tarih-V adı ile 1966 ve 1969'da (İnkılâp ve Aka K.) gözden geçirilmiş son baskılar:

-Tarih, Ortaokul-I. (Himmet Akın ile birlikte), İstanbul 1958, İnkılâp ve Aka Kitabevi, (2. Baskı 1960, 3.Baskı 1962, 4. Baskı 1964, Testli ve Atlaslı Tarih Orta-I adı ile 1966 ve 1971'de (İnkılâp ve Aka K.) gözden geçirilmiş son baskılar)

-Tarih, Ortaokul-II. (Himmet Akın ile birlikte), İstanbul 1958, İnkılâp ve Aka Kitabevi, (2.Baskı 1960, 3.Baskı 1962, 4.Baskı 1964, Testli ve Atlaslı Tarih Orta -II adı ile 1966, 1969,1971'de (İnkılâp ve Aka K.)gözden geçirilmiş son baskılar)

-Tarih, Ortaokul-III. (Himmet Akın ile birlikte), İstanbul 1957, İnkılâp ve Aka Kitabevi, (2.Baskı 1960, 3.baskı 1962 ,4.baskı 1964, Testli ve Atlaslı Tarih Orta-III adı ile 1966, 1969 ve 1972'de (İnkılâp ve Aka K.)gözden geçirilmiş son baskılar)

-Metinlerle Tarih, (Niyazi Akşit ile birlikte), İstanbul 1959, 47 s., Meral yay.

-Tarih Ansiklopedisi-İlk ve Orta Dereceli Okullar İçin, İstanbul 1961, 660 s., Doğan Kardeş yay., (2.Baskı 1967, 567 s., Doğan Kardeş yay., 3.Baskı 1979, 576 s., Bateş yay.)

-İlk Müslüman Türk Devletleri, İstanbul 1965, Milli Eğitim Basımevi, Öğretmen Kitapları, 259 s.(Haritalar ve Fotoğraflar) (2.Baskı 1975, 336 s., Haritalar ve Fotoğraflar)

B-Makale Türü Çalışmalar

a) Bilimsel Yayınlarda:

Tarih Vesikaları:

-"Karaosmanoğullarına Ait Bazı Vesikalar"-I, Cilt II, Sayı:IX (İstanbul İlkteşrin 1942) ss.193-207.

-"Karaosmanoğulları Ait Bazı Vesikalar"-II, Cilt II, Sayı:X (İstanbul Aralık 1942) ss.300-308.

-"Karaosmanoğullarına Ait Bazı Vesikalar"-III, Cilt II, Sayı:XII (İstanbul Nisan 1943) ss.434-440.

-"Karaosmanoğullarına Ait Bazı Vesikalar"-IV, Cilt III, Sayı:XVI (İstanbul İlkteşrin 1943) ss.117-126.

-"Selim-Bayezid Mücadelesi"-I, Yeni Seri, Cilt I, Sayı:3 (18) (İstanbul Mart 1961) ss.374-387.

Türk Tarih Kongreleri'ndeki Tebliğleri:

-"Karaosmanoğullarına Ait Düşünceler", III.Türk Tarih Kongresi, Ankara 15-20 Kasım 1943, Kongreye Sunulan Tebliğler, TTK yay., IX.Seri, No:3, Ankara 1948, ss.243-260.

- "Saraylı Kadınlara Ait Mektuplar Üzerinde Bir Araştırma", V.Türk Tarih Kongresi, Ankara 12-17 Nisan 1956, Kongreye Sunulan Tebliğler, TTK yay., IX.seri, No.5, Ankara, 1960, ss.411-430.

- "27 Mayıs Olayı", VI.Türk Tarih Kongresi, Ankara 20-26 Ekim 1961, Kongreye Sunulan Bildiriler, TTK yay., IX.Seri, No.6, Ankara 1967, ss.586-592.

[Uluçay, 21-25 Eylül 1970 tarihleri arasında toplanan VII.Türk Tarih Kongresi için de 13 sayfa hacminde "Osmanlı İmparatorluğu'nda Zeybekler" adlı bildiri hazırlamış, ancak sunamadan aramızdan ayrılmıştır.]

Bellekten (Türk Tarih Kurumu)

- "Bibliyografya: Makalat-ı Seyyid Harun", Cilt:X, Sayı:40 (Ankara 1946), ss.749-778.

- "Sürgünler, Yeni ve Yakın Çağlarda Manisa'ya ve Manisa'dan Sürülenler", Cilt:XV, Sayı:60 (Ankara 1951) ss.507-592.

[Bu iki uzun ve ayrıntılı çalışma da aynı yıllarda (1946 ve 1951) Kurum tarafından "ayrı basım" olarak yayımlanmıştır.]

İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Dergisi

- "İstanbul Saraçhanesi ve Saraçlarına Dair Bir Araştırma", Cilt III, Sayı:5/6, (İstanbul Eylül 1951-Mart 1952) ss.147-164.

- "Yavuz Sultan Selim Nasıl Padişah Oldu?"-I, Cilt VI, Sayı:9 (İstanbul Mart 1954), ss.53-90.

- "Yavuz Sultan Selim Nasıl Padişah Oldu?"-II, Cilt VII, Sayı:10 (İstanbul Eylül 1954), ss.117-142.

- "Yavuz Sultan Selim Nasıl Padişah Oldu?"-III, Cilt VIII, Sayı11/12 (İstanbul Eylül 1955)(1956), ss.184-200

- "Bayezid II'nin Ailesi" Cilt X, Sayı:14 (İstanbul Eylül 1969) ss. 104-124

- "XVIII. Asırda Harem" Cilt XIII, Sayı:17/18 (İstanbul 1963) ss. 269-274.

İstanbul Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü Türkiyat Mecmuası

- "Manisa Şer'iye Sicillerine Dair Bir Araştırma" Cilt X (İstanbul 1951-1953) ss. 285-298.

- "Üç Eşkiya Türküsü" Cilt XIII. (İstanbul 1958) ss. 85-100

(Uluçay, 1954 yılında Münih'te toplanan 24. Müsteşrikler Kongresi'ne Osmanlı İmparatorluğu'nda Harem konulu uzunca bir bildiri ile katılmıştır. Bunun tam künyesini belirleyemedik.)

İslâm Ansiklopedisi

- "Koçi Bey", Cilt 6, (İstanbul 1954), ss. 832-835.
- "Manisa" (Türkler Devri), Cilt 7, (İstanbul 1956), ss. 290-294.
- "Mustafa Sultan (1515-1553)", (İstanbul 1959), ss.690-692.
- "Saruhan Oğulları" ,(İstanbul 1964), ss. 239-244.

Zeki Velidi Togan'a Armağan, 60. Doğum Yılı Münasebetiyle
(Symbolate In Honorem Z.V.Togan)

- "Published Writtings of Prof. Zeki Velidi Togan (Z.V.Togan'ın Eserlerinin Fihristi)" (Martin B.Dickson ile birlikte), (İstanbul 1950-1955), ss. XXXIII-L.

- "Koçi Bey'in Sultan İbrahim'e Takdim Ettiği Risale ve Arzları", (İstanbul 1950-1955), ss. 177-179.

(Uluçay'ın "Koçi Bey'in Sultan İbrahim'e Takdim Ettiği Risale ve Arzları" adlı makalesi aynı yıl(1955) İstanbul Maarif Basımevi'nce "ayrı basım" olarak da yayınlanmıştır.)

İstanbul Enstitüsü Mecmuası

- "İstanbul'da XVIII ve XIX. Asırlarda Sultanların Doğumlarında Yapılan Törenler ve Şenliklere Dair", Sayı:4 ,(İstanbul 1958), ss. 199-213.

- "Fatma ve Safiye Sultanların Düğünlerine Ait Bir Araştırma", Sayı:4, (İstanbul 1958), ss. 135-165.

- "Faik Binal'den Anılar", Faik Binal Özel Sayısı. (İstanbul 1968)

Türk (İnönü) Ansiklopedisi

- "Celali İsyancıları", C.X, (Ankara1960), ss.117-120.

- "Ferit Paşa, Mehmet (Damat)", Cilt XVI ,(Ankara 1968), ss.254-255.

- "Fırka-i Islahiye", Cilt XVI, (Ankara 1968), ss.291.

(Ayrıca, büyük ihtimalle, Türk Ansiklopedisi'nin X. cildinde yayınlanan "Celâyirliler" (ss.120-121) maddesi de Uluçay'a aittir.)

Meydan Larousse

- "Adaletname" ,Cilt 1 ,(İstanbul 1960), ss.71-72.

- "Akamanışlar" (Tarih Bölümü), Cilt 1, (İstanbul 1960), s.205.

- "Akkoyunlular" (Tarih Bölümü), Cilt 1, (İstanbul 1960), s. 236.

- "Alâeddin Keykubad-I", Cilt 1, (İstanbul 1960), s. 263.

- "Artukoğulları" (Tarih Bölümü), Cilt 1, (İstanbul 1960), s. 269.

- "Cariye", Cilt 2 ,(İstanbul 1961), s.786.

Manisa (Spil) Dağı Milli Parkı Ön Raporu

- "Manisa Tarihi", 1967-1968. Basısız.

Kanuni Armağanı

- "Kanuni Sultan Süleyman ve Ailesi İle İlgili Bazı Notlar ve Vesikalar", TTK Yayını VII. Seri Sa. 55, (Ankara 1970), ss.257-277.

- "İlk Müslüman Türk Devletleri" adlı kitabın eleştirisine karşılıktır". Basılmamış, İstanbul 1968.

b)Çeşitli Dergilerde ve Gazetelerde

1)Dergilerde

Gül (Ayda bir çıkar sanat, bilgi mecmuası)(Burdur)

- "Dilek", Sayı:4, Haziran 1934.

- "O Adam", Sayı:4, Haziran 1934, Sayı:5, Temmuz 1934

- "Dalgardan Dalgalara", 1934, [Tam yayınlanmış tarihi ve künyesi belirlenemedi.]

- "Oscar Wilde" adlı kitabın mukaddimesi", Cilt 2, Sayı: 9, İkinci Teşrin 1934, ss. 166-174.

- "Serseri", Cilt 2, Sayı:9, İkinci Teşrin 1934, ss. 176-177.

- "Vazgeç Yazısına Vazgeç", Cilt 2, Sayı:12, Şubat 1935, ss. 220-221.

Genç Kızılaycılar (Her Ayın Birinde Çıkar Öğrenci Mecmuası)
[Manisa Ortaokulu]

- "Manisa Tarihi Konferansı Hakkında", Sayı:1, Sene:1, 1.2.1936, s.10.

- "Vazgeç", Sayı:2, Sene:1, 1.3.1936, ss.2-3.

- "Ülkü Yollarında", Sayı:3, Sene:1, 1.4.1936, ss.1-5.

- "Biz", Sayı:4, Sene:1, 1.5.1936, ss.20-22.

- "O Adam", Sayı:4, Sene1, 1.5.1936, 32-33.

- "Cumhuriyet ve İnkılabımız", Sayı:5, Sene:2, 1.1.1937.

- "Toros Etekleri-Savruk Yaylası" Sayı:6 ss.3-4 (Şubat 1937)
Sayı:7 ss.6-7 (Mart 1937) Sayı:8 ss.5-6 (Nisan 1937) Sayı:9 ss.6-9
(Mayıs 1937) Sene:2 [Belirlenebildiği kadarı ile dizi halinde 4 makale]

Bozkurt (On Beş Günde Bir Çıkar Edebi Kültürel Mecmua)
(Manisa)

- "Oscar Wilde'ın Eserleri Adlı Kitabın Mukaddimesi", No:1
25.5.1936, ss.2-3.

- "İstiklâl, İnkılâp ve Cumhuriyetimiz", No:3, 14.12.1936, ss.2-4.

Gediz (Aylık Manisa Halkevi Dergisi)(Manisa)

- "Manisa'nın İstekleri", Sayı:1, Nisan 1937 , ss.5-7.
- "Manisa'nın Coğrafyası" ,Sayı:1, Nisan 1937, ss.12-14; Sayı:2 Mayıs 1937 ss.6-9; Sayı:3, Haziran 1937, ss.6-8. .
- "Manisa'nın Sembolleri", Sayı:5, Eylül 1937, ss.5-7.
- "İnkılâbımızın Temeli", Sayı:7, Ekim 1937, s.10,14.
- "Türk Tezi ve İkinci Türk Tarih Kurultayı" ,Sayı:8, Aralık 1937, ss.4-5.
- "Kül Olan Ruh" ,Sayı:18, Ekim 1938, ss.1-2.
- "Cumhuriyet'in Onbeşinci Yılında Manisa", Sayı:19, Kasım 1938, ss. 4-6,14.
- "Liderimiz ve Liderler" ,Sayı:20, Aralık 1939, ss.8-11.
- "Kanunun Sesi", Sayı:21, Ocak 1939, ss.1-2.
- "Tarihi Eserleri Koruyalım",(Kıranoğlu İmzası İle), Sayı:22, Şubat 1939, ss.3-4.
- "Manisa Üzümlerine Dair", Sayı:29, Eylül 1939. ss.3-4.
- "Manisa 'daki Saray-ı Amire ve Şehzadeler Türbesi", Sayı:30, Ekim 1939 ile Sayı:38, Haziran 1940 arasında 9 dizi makale.[Uluçay bu çalışmasını da aynı adla kitaplaştırarak 1941'de bastırmıştır.]
- "Muradiye Camii", Sayı:39, Temmuz 1940. ss.6-8.
- "Manisa Kal'asına Ait Vesikalar", Sayı:40, (Ağustos 1940) ss.4-5,Sayı:41(Eylül 1940)ss.3-4, Sayı:43 (2. Teşrin 1940),ss.6-8.
- "Manisa ve Üzüm", Sayı:42, 1.Teşrin 1940,ss.7-10.
- "Manisa Boğası", Sayı:44, 1 Kasım 1940,ss.5-7.
- "Tütün ve Kahveye Dair",Sayı:45, 2 Kasım 1940,ss.9-10.
- "Müstakbel Manisa Tarihi ",(Kıranoğlu imzası ile), Sayı:46, Şubat 1941,ss.1-2.
- "Manisa Tarihine Dair Bazı Düzeltmeler", Sayı:46, Şubat 1941, ss.5-7.
- "Bibliyografya, Muradiye Camii, Kamil Su", Sayı:46,Şubat,1941,ss.13-14.
- "Halkevlerinin Açılış Yıldönümü Münasebeti İle", s.47,Mart 1941, ss.1-2.
- "Evliya Çelebi ve Manisa ", Sayı:47, Mart 1941, ss.5-6.
- "Tütün Yasağı ve Ekimi Hakkında", Sayı:49,Mayıs 1941,ss.2-3.
- "Saruhan'da Susam Ziraatı", Sayı:50, Haziran 1941, ss.4-6.
- "İlyas Paşa'nın Meşhur Mektubu ", Sayı:51, Temmuz 1941,

ss.1-3.

- "Bir Hüküm ve Bir Fetva", Sayı:52, Ağustos 1941,ss.1-2.

- "Manisa Mahkeme-i Şer'iyye Sicilleri", Sayı:53, Eylül 1941 ss.9-11.

- "Abaza Hasan Paşa'ya Dair Vesikalar ", Sayı:54, 1.Teşrin 1941,ss.1-2.

- "Narh (Nark)", Sayı:55, Temmuz 1942,ss.12-14.

- "Fes'e Dair", Sayı:56, Ağustos 1942, ss.5-6.

- "Manisa'nın En Eski İki Adeti (Namaz Gecesi ve Mesir)", Sayı:57, Eylül 1942, ss.6-7.

- "Halkevimizin Folklor Saati " (Kıranoğlu imzası ile), Sayı:61, Şubat 1943, s.8.

- "Bimarhane ve Macuna Dair Bazı Vesikalar" , Sayı:62, Mart 1943, ss.2-4.

- "Yund Dağında Bir Hafta", Sayı:63(Nisan 1943) ile Sayı:69 (2. Teşrin 1943) arasında (s.68 hariç) 6 dizi makale. Alt başlıklarına göre sırasıyla:

.Y.D.B.H.-I " Mahsül, Yol ve Nakil Vasıtası",Sayı:63,ss.3-4.

.Y.D.B.H.-II"Köy İsimleri,Evler Gezek" ,Sayı:64,ss.3-4.

.Y.D.B.H.-III"Aşiretler ve Köylerde Tarih Bilgisi ", Sayı:65, ss.9-10.

.Y.D.B.H.-" Doğum ve Nişan Adetleri ",Sayı: 66,ss.10-11.

.Y.D.B.H.-"Düğün Adetleri " ,Sayı:67 ,(ss.5-6), Sayı:69 (ss.7-8).

- "Hammami Zade'nin Manisa Şiiri ", Sayı:63,Nisan 1943, s.6.

- "Tarihimizi Nasıl İşlemeliyiz?" ,Sayı:65,Haziran 1943, ss.1-3.

- "Saruhan'dan Sefere Gönderilen Askere Dair", Sayı:66, Temmuz 1943, ss.2-6.

- "Yunus Emre'ye Dair", Sayı: 68, 1.Teşrin 1943,s.13.

- "Manisa Tarihi Etrafında" ,Sayı: 70, 1 Kasım 1943, ss.1-2.

- "Yunus Emre'nin Kabri Meselesi", Sayı:70, 1 Kasım 1943, ss.5-7.

- "Manisa Tarihinin Türkler Devri Kaynaklarına Dair Düşünceler", Sayı:71, 2 Kasım 1944, ss.1-2.

- "Manisa Şairleri", Sayı:72, Mart 1944, s.2.

- "Manisa'nın Son Yüzelli Yılı", Sayı:73, Nisan 1944 (ss.2-4) Sayı:74 Mayıs 1944 (ss.7-8), Sayı:78 Mart 1945 (ss.2-3). Dizi halinde

3 makale.

- "Eski Anıtları Koruyalım", Sayı:74, Mayıs 1944, ss.1-2.
  - "Bizim Ağustos " , Sayı:75, Ağustos 1944, ss.4-5.
  - "Sadık Zadeler'den Esseyid Osman Efendi ve Çocukları Hakkında " , Sayı:77, 2. Teşrin 1944, ss.4-5.
  - "Saruhan Oğulları Tarihi Üzerine Bazı Düşünceler", Sayı:78, Mart 1945, ss.11-12.
  - "Manisa Mahkeme-i Şer'iyye Sicillerinin Değeri", Sayı:79, Nisan 1945, ss.1-3.
  - "İbrahim Çelebi Mahalle ve Camisi Hakkında" , Sayı:80, Mayıs 1945, ss.3-5.
  - "Tenbellikle Mücadele Etmeliyiz", (Gediz imzalı), Sayı:81, Haziran 1945, s.1.
  - "Defterdar Mahmut Paşa ve Arabalanı Camii", s.81, Haziran 1945, ss.2-4.
  - "Manisa Kazaları Tarihi Yazılırken Başvurulacak Kaynaklar", Sayı:82, Temmuz 1945, s.4.
  - "Manisa Müftüsü Vankulu Mehmet Efendi Hakkında" , Sayı:83, Ağustos 1945, ss.2-4.
  - "Gediz Sekizinde", (imzasız), Sayı:84, Eylül 1945, ss.2-3.
  - "Aynı Ali Kimdir?", Sayı:84, Eylül 1945, ss.3-5.
  - "Bu Ruhla Mücadele Etmeliyiz", Sayı:85, Ekim 1945, ss.1-2.
  - "Manisa'nın Bizans'lılardan Alınışının 632. Yıldönümü Münasebeti İle", Sayı:86, Kasım 1945, ss.2-3.
  - "Cizri Zade Kasım Paşa" , Sayı:87, Aralık 1945, ss.4-6.
  - "Deli Voyvoda!.." , Sayı:88, Ocak 1946, ss.2-4.
  - "Halkevimizin Yayınlarına Dair", Sayı:89, Şubat 1946, ss.5-6.
  - "Bazı Önemli Mezar Taşları" , Sayı:90, Mart 1946, (ss.8-9) Sayı:91 Nisan 1946 (ss.9-10) Dizi halde 2 makale.
  - "Hacı Yavaş Zade", Sayı:92, Mayıs 1946 ss.5-6.
  - "Azmi'den Ayrılırken" , Sayı:94, Ekim 1946, ss.1-2.
  - "Muradiye Camii Onarılırken", Sayı:95, Aralık 1946, ss.2-6.
  - "Hacı Şabanoğlu Hasan Ağa Türküsü", Sayı:101-102, Ekim-Kasım 1947, ss.8-10.
  - "Miftah-ül Hesabı Yahut Kavaid-i Defter-i Risale-i Derviş-i Saruhani" , Sayı:103, Ocak 1950, ss.5-6.
- Bizim Lise (Manisa Lisesi Aylık Kültür Dergisi)(Manisa)

- "Yeni Yıla Başlarken", Yıl:2, Sayı:3-4, Aralık 1946, ss.3-4.
- "Çağatay'dan Bizlere", Yıl:2, Sayı:6, Şubat 1947, s.3.
- Ülkü (Ankara Halkevi Dergisi)(Ankara)
- "Hasan Ağa Türküsü", Cilt:1, Sayı:11, 1947, s.31.
- Türk Musikisi Dergisi (Ayda bir çıkar)(İstanbul)
- "Mecmua-i Saz-ü Söz", Cilt:2, Sayı:14, Aralık 1948, s.4-24.
- İlköğretim (Milli Eğitim Bakanlığı tarafından neşredilir onbeş günlük Öğretmen ve Eğitimci Gazetesi)(Ankara)
- "İngiliz Okullarında Tarih Öğretimi", Cilt:15, sayı:291-292, 15 Mart 1950, ss.3803-3806.
- Tarih Dünyası
- "Sultan İbrahim Deli mi, Hasta mı idi? ", Sayı:6, (30 Haziran 1950) ile sayı:24 (1 Eylül 1951) arasında (18. ve 19. sayılar hariç) dizi halinde 17 makale. Yan başlıklarına göre sırasıyla:
- .S.İ.D.H.İ -I, Sayı:6, ss.242-244.
- .S.İ.D.H.İ -II, Sayı:7, ss.276-278.
- .S.İ.D.H.İ -III, Sayı:8, ss.343-344.
- .S.İ.D.H.İ -IV, "Sultan İbrahim'in Devleti İdaresi", Sayı:9, ss.391-393.
- .S.İ.D.H.İ -V, "Sultan İbrahim ve İdareciler", Sayı:10, ss.434-436.
- .S.İ.D.H.İ -VI, "Eyaletler ve Dış İşleri", Sayı:11, ss.478-480.
- .S.İ.D.H.İ -VII, "Hazine, Kapıkulu ve İmar İşleri " ,s.12, ss.498-509.
- .S.İ.D.H.İ -VIII, "Sultan İbrahim'in İn'am ve İhsanları". Sayı:13, ss.561-562.
- .S.İ.D.H.İ -XI, Sayı:14, ss.611-612.
- .S.İ.D.H.İ -X, "Sultan İbrahim ve İstanbul", Sayı:15, ss.657-658.
- .S.İ.D.H.İ -XI, "Padişahın Hususi Hayatı", Sayı:16, ss.701-702.
- .S.İ.D.H.İ -XII-XVI, "Sultan İbrahim'in Tuhaflıkları ve Fıkraları", Sayı:17, 20-23
- .S.İ.D.H.İ -XVIII, Sayı:24, ss.1018-1020.
- "V. Murat'ın Mektupları", Cilt:3, Sayı:25, 15 Eylül 1951, ss.1039-1042, 1065.
- "22. Müşteşrikler Kongresi", Cilt:3, Sayı:26, 15 Ekim 1951,

ss.1097-1099.

- "Dördüncü Murad'ın Bazı Hatları ", Cilt:3, Sayı:28-29, ss.1186-1187.

- "Fatih, Mahmut Paşa'yı Neden Öldürttü?", Cilt:4, Sayı:34 26, Ekim 1952, ss.1373-1377.

- "IV. Murad ve Tütün Yasağı" ,Cilt:4, Sayı:4, Sayı:35 ,26 Kasım 1952, ss.1419-1422.

Musiki Mecmuası (İleri Türk Musikisi Konservatuvarı Organı, Her ayın birinde çıkar, ilim ve sanat mecmuası)(İstanbul)

- "Mehterhane ve Sazendelere Dair Bir Kaç Vesika", Sayı:41, (Temmuz 1951) ile Sayı:46 (Aralık1951) arasında dizi halde 4 makale (sayı 42 ve 44 hariç).

Yeni Tarih Dünyası

- "Haremde Mektuplar", Cilt I, Sayı:1 ,(17 Eylül1953) ile Sayı:19-20 (Haziran-Temmuz 1954) arassında (10.ve 13.sayılar hariç) yayınlanan 17 dizi makale. Yan başlıklarıyla:

.H.M.-I, Sayı:I, ss.27-28.

.H.M.-II, "Haremin Sırrı Nedir?", Sayı:2,ss.74-77.

.H.M.-III, "Çelebi Sultan Mehmet'in Kızı Selçuk Sultan'ın Mektupları" ,Sayı:3,ss.130-132.

.H.M.-IV, "Gülbahar Sultan'ın II. Bayezid'e Mektupları" ,Sayı:4, ss.162-164.

.H.M.-V, "II. Bayezid'in Mektupları", Sayı:5,ss.207-209.

.H.M.-VI, "II.Bayezid'in Karısına Yazılan Mektup", Seyı:6, ss.250-252.

.H.M.-VII, "II. Bayezid'in Harem ve Safahat Alemleri", Sayı:7, ss.284-286,289.

.H.M.-VIII, "Bayezid'in Kızı Ayşe Sultanın Mektubu", Sayı:8, ss.338-340.

.H.M.-IX, "II.Bayezid'in Kızı Fatma Sultan'ın Kocasını Çapkın mıydı?", Sayı:9, ss.418-419.

.H.M.-X, "Sultanlardan Rüşvet Alınıyor muydu?", Sayı:11, ss.456-458.

.H.M.-XI, "Bayezid'in Kızı Hundi Sultan'ın Konaklarını Neden Yakmak İstiyorlardı?" ,Sayı:12,ss.501-502.

.H.M.-XII, "Yavuz Sultan Selim'e Cülus Tebriki", Sayı:14, ss.580-581.

.H.M.-XIII, "Yavuz Sultan Selim'in Kızkardeşlerinin Cülus

Tebrikleri", Sayı:15,ss.617.

.H.M.-XIV,"Yavuz'a Kardeşlerinin Cülus Tebrikleri", Sayı:16, ss.663-664.

.H.M.-XV,"Bâli Bey'in Karısı Fahişe miydi?", Sayı:17, ss.698-699.

.H.M.-XVI,"Hafsa Sultan'ın Mektupları" Sayı:18, ss.732-734.

.H.M.-XVII,"Hürrem Sultan'ın Mektupları", Sayı:19-20, ss.768-770.

[Uluçay bu dizi yazısını 1956'da genişleterek aynı adla kitaplaştırmıştır.]

-"Türkler ve Avrupa" (B. Lewis'den kısmen tercüme ve tahlil), Cilt:1, Sayı:8, Aralık 1953, ss.345-347.

-"Avrupalıları Dize Getiren Türk; Yenilmez Kuvvet Attila", Cilt:2, Sayı:10, Ocak 1954, ss.422-424,427.

-"Tarih Boyunca Irak" Irak Nüshası, Cilt 3, İstanbul 1954, ss.8-13.

Tedrişat Mecmuası (Ayda Bir Çıkar Meslek ve Kültür Mecmuası)(İstanbul)

-"Tarih Derslerinde Çevre İncelemeleri", Cilt 3, Sayı:21 (Ekim 1953) ile Sayı:28 (Mayıs 1954) arasında yayınlanan 8 dizi makale. Alt başlıklarıyla:

.T.D.Ç.İ.-I "Tarih ve Türkiyemiz",Sayı:21, ss.27-31.

.T.D.Ç.İ.-II,III ve IV, "Tarih Öğretiminde Kullanılan Başlıca Araçlar", Sayı:22, ss.23-24.

.T.D.Ç.İ.-V, "Genel Tarihin Çevre Tarihine Tatbiki", Sayı:25, ss.205-207,210.

.T.D.Ç.İ.-VI,VII ve VIII, "Çevremizde Bulunan Başlıca Eserler", Sayı:26,27,28.

[Uluçay bu dizi yazısından son üçünü (daha öncekileri de çok kısaca özetleyerek) 1958'de Çevre İncelemeleri-Tarih Öğretimi adı altında kitaplaştırmıştır.]

-"Fatih Sultan Mehmet ve Manisa" ,Sayı:18, Nisan 1953, ss.346-349.

-"Aydınlı Osman-Oğlu Nasuh Paşa" (Necdet Sözer ile birlikte), Cilt 3, Sayı:28, Mayıs 1954, ss.362-368.

-"İlk ve Ortaokullarda Tarih Kitaplarını Nasıl Seçmeliyiz?" ,Cilt 4, Sayı:29, Ekim 1954, ss.25-29.

-"Büyüklerin Sözleriyle Tarih" ,Cilt 5 ve 6, Sayı:38, (Kasım

1955) ile Sayı:51-52 (Nisan-Mayıs 1957) (43,44,47 . sayılar hariç) arasında dizi halde 9 makale. Alt başlıklarıyla:

.B.S.T.-I, "Büyük İskender", Sayı:38, ss.64-68.

.B.S.T.-II, "Sezar" Sayı:39, ss.96-101

.B.S.T.-III,IV,"Cengiz",-I,II. Sayı:40,41.

.B.S.T.-V, "Timur", Sayı:45-46, ss.35-41.

.B.S.T.-VI, "Yıldırım Bayezid" Sayı:48, ss.107-112.

.B.S.T.-VII, "Fatih Sultan Mehmet", Sayı:49, ss.136-141.

.B.S.T.-VIII-IX, "Yavuz Sultan Selim", I-II, Sayı:51-52, ss.223-225.

- "İbrahim Gökçen'i Kaybettik" Sayı:57 Şubat 1958, ss.22-24.

Altın Kitap (Aylık Faydalı Bilgiler Mecmuası)(İstanbul)

- "Yavuz'un Kitap Serisi", Cilt I, Sayı:1, Nisan 1955, ss.2-4.

- "Av Uğrunda Tahtını Feda Eden Padişah", Cilt I, Sayı:2, Mayıs 1955, ss.29-31.

- "Bezmâra", Cilt I, Sayı:4, Temmuz-Ağustos 1955, s.62.

Tarihin Sesi (Aylık Tarih Dergisi)(İstanbul)

- "I.Abdülhamid'in Ölümü" ,Yıl:I, Sayı:1, 1956, ss.60,70-78.

Yeni Tarih Dergisi(İstanbul)

- "Onsekizinci Asırda Yapılan Sultan Düğünlerine Umumi Bir Bakış", Sayı:3, Mart 1957, ss.80-82,90.

- "Beş Yaşında İken Nikahlanan ve Beşikte Nişanlanan Sultanlar", Sayı:4, Nisan 1957, ss.103-107.

Hayat Mecmuası(İstanbul)

- "Osmanlı Saraylarında Harem Hayatının İçyüzü", Sayı:86 ile Sayı:115 arasında 30 dizi makale. İstanbul 1958.

- "Taht Uğrunda Baş Veren Sultanlar", Sayı:19 İle Sayı 32 arasında 14 dizi makale. İstanbul 1959.

[Uluçay bu çalışmalarından ilkinin 1959'da ikincisini de 1961'de yeniden düzenleyerek aynı adla kitaplaştırmıştır.]

Tarih-Coğrafya Dünyası(İstanbul)

- "Büyük Selçuklu İmparatorluğu" ,Cilt 1 ve 2, Sayı:1,(15 Nisan 1959) ile Sayı:11 (1 Aralık 1959) arasında (9-10 ve 12. sayılar dışında) ayrıca, Yeni Seri Cilt 1, Sayı:3'te (15 Haziran 1961) belirlenebildiği kadarıyla 10 dizi makale. Yan başlıklarıyla:

.B.S.İ.-B.S.İ.-I, Sayı:1, ss.11-15.

.B.S.İ.-II, "Alp Arslan'ın Seferleri", Sayı:2, ss.153-155.

.B.S.İ.-III, "Melik Şah ve Seferleri", Sayı:3, ss.209-212.

.B.S.İ.-IV, "Karahitaylar ve Sancar" ,Sayı:4, ss.290-292.

.B.S.İ.-V, "(Selçuklular Tarihine Genel Bir Bakış) Anadolu Selçukluları (1077-1308)", Sayı:5, ss.364-368.

.B.S.İ.-VI, "Anadolu'nun Fethi, Oğuzların Anadolu'ya Yerleşmesi (1015-1077)", Sayı:6,ss.463-465

.B.S.İ.-VII, "Anadolu Selçuklu Devleti'nin Kuruluşu. Birlik ve İstiklâl Mücadelesi (1077-1092)", Sayı:7, ss.18-21.

.B.S.İ.-VIII,İsim ve künye tam olarak belirlenemedi.(Ancak muhtemelen 1092-1192 arası dönemi işliyor olmalı)

.B.S.İ.-IX, "(Selçuklular Tarihine Genel Bir Bakış), Selçukluların Yükselme Devri Anadolu Birliğinin Kurulması (1192-1243)" ,Sayı:II, ss.367-372.

.B.S.İ.-X, "Selçuklular Tarihinden Anadolu Beylikleri Devri (1308-1515)", Yeni Seri, Cilt I, Sayı:3, ss.141-144.

Bustan(Viyana)

- "Der Osmaniche Harem in 18, Sahrhundert" Wien Heft 2/61, ss.39-48.

Apollo(Londra)

- "The Ottoman Harem" ,(Topkapı Sarayı Özel Sayısı) London, July 1970, ss.18-27.

[Uluçay'ın bu dergiler dışında edindiğimiz bazı bilgilere göre, Genç Spil (İstanbul, Manisa) ve Türk Yurdu(İstanbul) dergilerinde de yazılarının bulunması muhtemeldir; fakat biz bunlara ulaşamadık.]

2) Gazetelerde

8 Eylül (Manisa)

- "Muallimlerin İztırabı", Sayı: 28, 29, 1936.

Gediz Postası (Manisa)

- " Meyvasız Ağaçlar", Sayı: 60, 1943.

- " XVII.Asırda Saruhan'ı Soyanlar" ,Sayı:125 ile Sayı:176. arasında 51 dizi makale. 1943-1944 (Bu dizi makaleler Uluçay'ın 1944'de kitaplaştırdığı "XVII. Asırda Saruhan'da Eşkiyalık ve Halk Hareketleri" adlı eserinin aynı adla ilk bölümünü oluşturmuştur.)

- " Toros Etekleri", Sayı: 168,1944.

- " Bir Dilek", Sayı:193, 1944.

Işık (Manisa)

- " 23 Nisan" (Baş Makale) ,Sayı: 4, 1944.

- " Manisalılar ve Tarih " (Baş Makale),Sayı:6,1944
- " Yaşamının Sırrı " (Baş Makale), Sayı:9, 1944
- " Biz ve Hükümet" (Baş Makale), Sayı:13, 1944.
- " Dr. İlhami Akça Koyunlu'dan Ayrılırken" ,Sayı:15-20, 1944
- " Bu da Bir Tip" (Baş Makale), Sayı:22-23,1944.
- " Karaoğlanlı Köyünün Kiremit Ocağı Münasebetiyle ", Sayı: 27
1944.
- " Bu Günün Kahramanları " ,Sayı:30,1944.
- " Millet Malını Korumak En Büyük Ödevidir " (Baş Makale),
Sayı: 42, 1944.
- " Osmanlıların Manisa'da İlk Zamanlarına Dair Bazı
Düşünceler" ,Sayı: 76-90 (Dizi halinde 15 Makale), 1944.
- " Işık Manisa'nın Aynası Olacak"(Baş Makale), Sayı: 111, 1944
- " Abaza Hasan Paşa ve Manisa" ,Sayı: 113. 1945.
- " Çeşmizir Kütüphanesinin Açılması Vesilesi ile", Sayı 116-119,
1945.
- " Karagününün Düşünceleri" ,Sayı:129, 1945.
- " Halkevlerinde Yapılan Edebiyat Gecesi Dolayısıyla" ,Sayı:
128, 1945.
- " Manisa Müzesi ve Değeri " ,Sayı: 135, 1945.
- "Manisa ve Turizm", Sayı:133,134,137,139,1945.
- " Bir Teşekkür " ,Sayı: 143, 1945.
- " İkinci İnönü'nün 24. Yıldönümü " , Sayı:146, 1945.
- " Ağaçları Değerlendirmeliyiz" ,Sayı: 148,1945.
- " Manisa Mahkemesi Şer'iyeye Sicilleri", Sayı: 149, 1945.
- " Manisa ve Bezcilik" ,Sayı: 150, 151, 1945.
- " Işık İki Yaşında " (Baş Makale), Sayı: 154, 1945.
- " 23 Nisan " (Baş Makale), Sayı: 157. 1945.
- " San Fransisko Toplantısı" ("Işık" imzasıyla Baş Makale),
Sayı: 159, 1945.
- " Avrupa Savaşı Sona Erdi" (" Işık" imzasıyla Baş Makale),
Sayı:163, 1945.
- " Başbakanımızın Önemli Sözleri" ("Işık" imzasıyla Baş
Makale). Sayı:165, 1945.
- " 19 Mayıs "("Işık" imzasıyla Baş Makale), Sayı:168,1945.
- " Sıcak ve Memurlar" ("Işık" imzasıyla Baş Makale), Sayı:169,

1945.

- " Fatih, İstanbul ve Manisa" (Baş Makale), Sayı:172, 1945.
- " Bu Yıl Kirazlara Ne Oldu ?" ,Sayı: 176, 1945.
- " Türk Toprakları" (Baş Makale), Sayı: 180, 1945.
- " Olağanüstü Sıtma Savaşı " ("Işık" imzasıyla baş Makale), Sayı:181, 1945.
- " İsmet İnönü Kız Enstitüsü Sergisi",Sayı:185, 1945.
- " Stok Üzümler Hakkında "("Işık" imzasıyla Baş Makale) ,Sayı: 189, 1945.
- " Manisa Kültüründe Dönüm Noktası" ("Işık" imzasıyla Baş Makale),Sayı: 189, 1945.
- "Tarih Tekerrürden mi İbarettir?" ("Işık" imzasıyla Baş Makale), Sayı: 194. 1945.
- " Lozan ve Diğerleri" ("Işık" imzasıyla Baş Makale), Sayı:196, 1945.
- " Lise Hususunda İş "("Işık" imzasıyla Baş Makale), Sayı: 196, 1945
- " Tenkit " ("Işık" imzasıyla Baş Makale), Sayı: 203. 1945.
- " Savaş Bitti mi?" ("Işık" imzasıyla Baş Makale),Sayı: 204. 1945.
- " Manisa Yeni Bir Parka Kavuşuyor ",Sayı:208. 1945.
- " 9 Eylül" ,Sayı: 214. 1945.
- " Manisa Şehri Bayramları", Sayı: 217.1945.
- " Manisa Cezaevi'nden Notlar", Sayı: 221-226. 1945.
- " Ulucami Gazinosu" (Baş Makale), Sayı: 223, 1945..
- " 26 Ekim 1313 ", Sayı:234. 1945.
- " Cumhuriyetçi Ruhu", Sayı : 234.1945.
- " Atatürk'ün Yolunda", Sayı : 239.1945.
- " Gediz Havzası Su İşleri ", Sayı : 245 ile 268 arasında 24 makalelik dizi yazı)1945-1946.
- " Turizm ve Manisa ", Sayı : 285,287, 289. 1946.
- Vakit- Yeni Gazete (İstanbul)
- " Venedik'te Biz- I" Seyahat Notları Köşesi, 26 Mayıs 1949. s.3
- " Venedik'te Biz- II" Seyahat Notları Köşesi, 28 Mayıs 1949.s.3
- Dünya Gazetesi (İstanbul)
- " Genç Osman'ın Başı Kesilmemiştir.", Günün Konuları

Köşesi, 23 Eylül 1964. s.2

Hakimiyet (Bursa)

- " Bursa'nın En Büyük Kültür Hazinesi: Bursa Kütüğü ", 22 Eylül 1965 s.3

DİPNOTLAR

- (*) Bu çalışma Prof.Dr. Salih Özbaran'ın danışmanlığında hazırlanmış olduğumuz yüksek Lisans tezimizin bazı bölümlerinin yeniden düzenlenmiş ve geliştirilmiş biçimidir. Bkz.Bayram Eyüp Ertürk, **Mustafa Çağatay Uluçay, Hayatı, Eserleri ve Tarihçiliği**, DEÜ Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1993.
- ¹ Toros Uluçay (M.Çağatay Uluçay'ın büyük oğlu, 1937 doğumlu emekli İngilizce öğretmeni) ile röportaj, İstanbul, 18-19 Ağustos 1992; Mahmut H.Şakiroğlu, "M.Çağatay Uluçay, 1910-1970", **Bellekten**, Cilt:XXXIV, Ekim 1970, Sayı:136, ss.653-664.; K.Ekrem Uykucu, "Mustafa Çağatay Uluçay ve Eserleri", **Tarih Dergisi**, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sayı:25, Mart 1971, ss.201-212; Bahri Oskay, "Bir Eğitim Ustasını Kaybettik", **Milliyet**, 14.08.1970, s.2.; Enver Kartekin, "Çağatay Uluçay", **Cumhuriyet**, 12.08.1970, s.2.
- ² Ahmet Küey, "Yardımcı Olarak Ansiklopedik Manisa Şehri, M.Çağatay Uluçay", **Genç Spil**, Cilt:2, Sayı:22, Manisa, 1960, ss.8-9,12. Ancak Uluçay'ın ilk yazılı ürünlerini, basılı olmamakla birlikte -belirleyememiş olmamıza karşın, doktora öğrencisi K.Ekrem Uykucu'nun verdiği bilgilere dayanarak- 1919-1923 arasında okuduğu Gazi Terbiye'de, öğrencilerce elle kaleme alınarak çıkarılan *İHI* adlı mecmuada vermeye başladığını öğreniyoruz. K.Ekrem Uykucu, a.g.m., s.9
- ³ Ceyhun Atuf'un deyimi ile "Halk Üniversiteleri" konumundaki Halkevlerinin Türk kültürel ve sosyo-ekonomik hayatında çok önemli bir rol oynadıkları 18 yıl (1932-1950) içerisinde Manisa Halkevi'nce basılan 20 kitaptan 8'i - 2'si ortak olmak üzere - Uluçay'a aittir. Ondan sonra ise 7 eserle - yine 2'si ortak olmak üzere - Uluçay'ın yakın arkadaşı İbrahim Gökçen(1904-1958) gelmektedir.
- ⁴ Uluçay tarafından düzenlenen 5 defterden ilkinin iç kapağında şu satırlar yer almaktadır: "Bu kataloglar, Çağatay Uluçay tarafından hazırlanmıştır. Çok kısa zamanda meydana getirmek emrini aldığı için hatalar olup tetkikini tavsiye etmiştir."
- ⁵ Mahmut H.Şakiroğlu, a.g.m., s.655
- ⁶ Mahmut H.Şakiroğlu, a.g.m., ss.656-664
- ⁷ K.Ekrem Uykucu, a.g.m., ss.210-212